

11

نیگای پهرورده

Tareksalhe@hotmail.com
تاریخ ساتح

یه کپوشی له قوتابخانه و پهیمانگه و کولیزهکان واته شیوازی پویشینی (جل و برگ) فاکتوریک تری گرینگی نیو پرۆسهی پهروردهی هر ولایتیکه، ناکری ئیمه لیره ناماژهی پین نههین و تیشکی نیگای نهخهینه سه. ههمیشه یهکبک بوینه له تهواوی کوبوونهوهکانی دهستهی ماموستایانی قوتابخانه بهشیوهیهکی راستهوخو پشتگیری یاسای یهکپوشی فیرخووانمان کردووه و ههمیشه وتوومانه شهگهک بسازی شهوه ماموستاش پهیرهوی یهکپوشی و جوره جلوبرگی بکات که له هیبت و پلهی پیشهکهی بوهشتهوه، چونکه بهراستی بهلاهی من پهیرهوهکردنی یاسای یهکپوشی له نیو قوتابخانه و پهیمانگه و زانکوکان نهک هر دیاردیهکی جوانه، بهلکو پیوستیشه ئیمش له بهر چنه هؤکاریک که راستهوخو و ناراستهوخو کاریگهرییان بهسهر رهوشی پهرورده خویندنهوه دهبی، له هؤکارانهش:

* یهکپوشی دیاردی چینهاتی و زهنگین و ههژار ناهیلی.

* سیمایهکی شارستانی و جوانه کاتی ماموستا له نیو پۆل و قوتابخانه فیرخووانهکانی به جوره جل و بهرگیکی تابهتی دهبینی شهوه ههست به ئاسوودهیهکی دهرورنی زیاتر دهکات و شیوازیکی فرمی و موقهدهستر دهبخشتریه کارهکی.

* قوتابی له دلهرهواکی و پهشۆکی دور دهکوتیهوه بهوی که جل و بهرگهکی دیار و تابهتی بی شهوه شهوانه ئاسووده دهخووی و بهیانان ههچ بهوه سهراقل نابی که شهمرۆ چ جوره جل و بهرگیکی بیوشی. بویه لهجیاتی کات بهفیرودان و بیرکردنهوه بۆ پویشینی جل و بهرگی شهوه رهۆژی شهوه دهتوانی بهخویندنهوه یا بهششکی تر خهریک بی.

* یهکپوشی بۆ تهواوی قوناغهکانی خویندن بهتایهتی زانکوکان پیوسته بهوهی که قوتابی بههزی سبستهمی یهکپوشی ناچار نابی هر رهۆژی بهدوای مۆدیلیکی جل و بهرگ بکوی و خوی پیهوه خهریک بکات و پالپستوش بخاته سهر مالهوهیان که هر رهۆژی جوره مۆدیلیکی بۆ بکرن.

* یهکپوشی سبستهمیکی جوانه گهر پهیرهو بکری شهوه لینه ریگاری قوتابخانه و پهیمانگه کولیز ناچار نابی چاودیزی جل و بهرگی قوتابی بکات که چ جوره جل و بهرگیکی دهپوشی، چونکه گهر ههموویان وهکو یهک بوون و یهک شیوازیان بۆ داترا شهوه پهیرهوی نهکات شهوه خوی دهکوتیه بهرچاوان و دیار دهبی.

* یهکپوشی ویزی جوری جل و بهرگ شهوه قوتابی کوری کچ له دیاردی وهک خهناوکه و ئالتون و میکاژی زیاده ههمو ششکی نااسایی دور دهخاتهوه.

* بهیدی ئیمه یهکپوشی پیروزی تهواوی پیشهکان وهک خوی رادهگری باسهیریکی تهواوی چین و تویرهکانی تری نیو کومهلگا بکهین بۆنومونه: براییی ئاگرکوژینهوه جوره جل و بهرگیکی تابهت به پیشهکهی خویان ههیهو له کاتی دهوامی فرمی خویان دهپوشن بههمانشیوه پولیس و پولیسی هاتووچو له ههمو دونیا جوره جل و بهرگیکی تابهت بهخویان ههیهوه دهپوشن له نهخوشخانهکان

ههریکه له بزیشک و یاریدههری بزیشک و برینچ و پهستیاریو کارگزارو بهردهست و کارمندهکانی تری نهخوشخانهکان هر چینهیان جوره جل و بهرگیکی تابهت بهخویان ههیه ویزی ئهمانه له شارهوانیهکان و خزمهتگوزارهکانی سهرشهقام و شهاندازیو شهوانی له تاقیگه هۆلهکانی نهشتهرگهری و تهناوت سوپهرمارکی و زورهوی چیشتهخانه بهناوبانگهکانیش پهیرهوی جوره جل و بهرگیکی دهکن ههمو ئهمانهش پیروزی و پاکخوایی پیشهکاره گرن و دهپاریزن.

ههر بویه بهپهسندی دهزانین که ههروهک چۆن ههندی له کولیزو پهیمانگهکان شهوانی تاقیگه و مختبراتیان ههیه که چۆن سهدریهی سپی به قوتابیهکانیان دهپوشن ئاوش له سبستهمی خویندنی خویان پهیرهوی جوره جل و بهرگیکی بکه که یهکپوش بی و لهمشیان دهتوانی بیرووری قوتابی وهبرگیری و دواتر لهسهر ئارهزوی تیکرای دهنگی شهوان که چ جوره جل و بهرگیکیان پین باش و شیوا بوو شهوه بکریته و سبستهمی یهکپوشی شهوان. بهدلنیاپهوه دهلین:

سبستهمی یهکپوشی لهخزمهت و بهرهوهندی قوتابی و پرۆسهی پهرورده خویندن دایه شهوه بیرووری خو و ههمیشه داکوتیکشم لهم بیرورایم کردووه بهپهسندم زانیوه ههروپهشه دهلین: شهگه سبستهمی یهکپوشی کاریگهری راستهوخوی بهسهر پرۆسهی پهروردهوه شهواپه شهوه زانکو کولیزو قوتابخانه شهلی و نمونهیهکان شهوا به توندی پشتگیری و پهیرهویان نهدهکر. بویه دهبینن له تهواوی قوتابخانه و کولیزه شهلی و نمونهیهکان جوره جل و بهرگیکی پهیرهوه دهکری که سهرباری جل و بهرگه که شهوه ریبات و قردیله و پهلهگی تابهتیشیان بۆ دیاری دهکری که بهیدی ئیمه کاریکی زورباش و جوان زوریش پیوسته.

دکتۆر نهحمده دزهبی بهرپوهبهری گشتی نیردراوان له وهزارهتی خویندنی بالا: له 3 سالی رابردوودا 802 قوتایمان رهوانهی دهرهوه کردوه

ناقان فارس جاف

دکتۆر نهحمده دزهبی بهرپوهبهری گشتی نیردراوان و پهوهنده رهوشنیریهکان له وهزارهتی خویندنی بالا، لهو دیمانهی «ارزان» دایه سالی کارهکانی بهرپوهبهرایهتیهکیان دهکات، له یهکسانکردنی نهو پروانامهیی له دهرهوه به دهستهاتوون و شانکردن و رهوانهکردنی ماموستایان و قوتابیان به مهبهستی بهشداریکردن له کۆنفرانسه زانستهکان و بۆ مهبهستی خویندنی. وهک خوی دهلیت تا ئیستا 511 پروانامهیان بهکسان کردوه و 802 قوتابیشیان به مهبهستی خویندن رهوانهی دهرهوهی ولات کردوه.

نهو پروانامانه یهکسان ناکهین، که له دوورهوه بهدهست هاتوون، دهبی شهوه کهسه سالیگ زیاتر لهوی ژیاپیت له دامهزراندنی وهزارهتهوه له (2006) هوه (511) پروانامه مان یهکسانکردوه

کوردستان زهمالهی زورمان بۆ دیت. ههندی له و زهمالانه ولاتهکه سهرحم تیچووی دهگریته شهستی خوی، ههندی زهماله ههیه به هاویهشی ولاتهکه به لهگهله ئیمه، شهوان کرینی خویندن و بهشه ناوخوی دابین دهکن، ئیمه هاتووچو و مانگانهیان بۆ دابین دهکهن.

جوری سبیه مولهتی خویندنه، خهلیک ههیه له زانکو ماموستایه، یا له وهزارهتیگه، دیت دهلی من قویم وهگرتهوه و پهیرهوی به پلانی ئیمهوه نییه، دهستیشانی سپووری خویندنی نهکردوه، تهنا شهزی له خویندنه له دهرهوی ولات، ئیمه ریگا له کس ناگرین بۆ خویندن. لهسهر شهکی خوی دهخوینی و مولهتی خویندن وهردهگری، یا شهوهتا به موچهیه یا بی موچهیه. بۆ دکتورا مولهتی خویندن به موچهیه، بۆ ماستهر ماوهیهک بی موچه بوو بلام ئیستا شهگه خزمهتی دوو سال بی، شهوا موچهکهی وهردهگری، جوری چوارده لهسهر شهستی خویهتی، کهسانیک ههه مولهتی بی موچه وهردهگرن لهسهر شهستی خوی موچه وهنارگری. بۆ شهوه جوره خویندنهش ئیمه دوسیهی بۆ دهکهن و زانیاری پیدهدهین، که له زانکویهکی باوهریپیکراو بوخینی، بۆ شهوه که گهراپهوه کیشی یهکسانکردنی پروانامهی نهبی. راشکاوانه دهلیم خویندن ئیستا له ولاتان زیاتر بوته بازراگنیکردن، بلام شهوه مانای شهوه نییه، که ئاستی خویندن لاوازی، چونکه زور له زانکوکانی دهرهوه ناستیان باشه.

کوردستان زهمالهی زورمان بۆ دیت. ههندی له و زهمالانه ولاتهکه سهرحم تیچووی دهگریته شهستی خوی، ههندی زهماله ههیه به هاویهشی ولاتهکه به لهگهله ئیمه، شهوان کرینی خویندن و بهشه ناوخوی دابین دهکن، ئیمه هاتووچو و مانگانهیان بۆ دابین دهکهن.

جوری سبیه مولهتی خویندنه، خهلیک ههیه له زانکو ماموستایه، یا له وهزارهتیگه، دیت دهلی من قویم وهگرتهوه و پهیرهوی به پلانی ئیمهوه نییه، دهستیشانی سپووری خویندنی نهکردوه، تهنا شهزی له خویندنه له دهرهوی ولات، ئیمه ریگا له کس ناگرین بۆ خویندن. لهسهر شهکی خوی دهخوینی و مولهتی خویندن وهردهگری، یا شهوهتا به موچهیه یا بی موچهیه. بۆ دکتورا مولهتی خویندن به موچهیه، بۆ ماستهر ماوهیهک بی موچه بوو بلام ئیستا شهگه خزمهتی دوو سال بی، شهوا موچهکهی وهردهگری، جوری چوارده لهسهر شهستی خویهتی، کهسانیک ههه مولهتی بی موچه وهردهگرن لهسهر شهستی خوی موچه وهنارگری. بۆ شهوه جوره خویندنهش ئیمه دوسیهی بۆ دهکهن و زانیاری پیدهدهین، که له زانکویهکی باوهریپیکراو بوخینی، بۆ شهوه که گهراپهوه کیشی یهکسانکردنی پروانامهی نهبی. راشکاوانه دهلیم خویندن ئیستا له ولاتان زیاتر بوته بازراگنیکردن، بلام شهوه مانای شهوه نییه، که ئاستی خویندن لاوازی، چونکه زور له زانکوکانی دهرهوه ناستیان باشه.

ههیه، وهگرچرانی ههندی دیکومینتی گرنگ، که پیوستن بۆ کارهکانمان له پرۆگرام و کاروباری زانستی و ههندی بهرنامهی گرنگ.

ههوتان شهداوه سبستهمی ئهلیکترۆنی دوست بکن بۆ کارهکانمان و پهیرهوهکانمان له وهزارهت و لایهنه پهیرهوهکانمان؟

لهگهله زانکوکانی جیهانی پهیرهوهکانمان زوره و زور جار خولی مهشکردن شهکرتهوه بۆ فهرمانهبر و ماموستایانمان، ئیستا دهستان به سبستهمی ئهلیکترۆنی کردوه، بلام هیشتا کارکردنی دهویت، پرۆژهیهکمان ههیه لهگهله شهجوومهتی وهزیران بۆ بهستهوهی سهرحم وهزارهتکان به سبستهمی ئهلیکترۆنی بۆ جیهنجیکردنی کارهکان، بلام شهوه سبستهمهش پویشی به کادیر و کارمندی لیهاتوو ههیه. بۆ شهوه مهبهسته تا ئیستا ئیمه چهنین خولمان کردوتهوه بۆ راهیتی کارمندانمان، ههروهها پویشی به تۆریکی بههزی شهتهریت ههیه بۆ راهیتاندنی کارهکان به خیرایی. خهریکی جیهنجیکردنی شهوه بهرنامهیهین و پرۆژهکمان داوه به شهجوومهتی وهزیران، لهو برهواپهلام له سالی داهاتوو شهوه بهرنامهیه جیهنجی بکری و کارهکانی حکومهت به گشتی به ئهلیکترۆنی بهیرهوهچی.

زیگانی شانکردنی قوتابی ماموستایان چۆنه؟

– دهتوانین ماموستایان بنزیرین بۆ بهشداریکردنی له کونفرانسه جیهانییهکان و تویرهوهکانیان بهشداری پین دهکن

ههیه، وهگرچرانی ههندی دیکومینتی گرنگ، که پیوستن بۆ کارهکانمان له پرۆگرام و کاروباری زانستی و ههندی بهرنامهی گرنگ.

ههوتان شهداوه سبستهمی ئهلیکترۆنی دوست بکن بۆ کارهکانمان و پهیرهوهکانمان له وهزارهت و لایهنه پهیرهوهکانمان؟

لهگهله زانکوکانی جیهانی پهیرهوهکانمان زوره و زور جار خولی مهشکردن شهکرتهوه بۆ فهرمانهبر و ماموستایانمان، ئیستا دهستان به سبستهمی ئهلیکترۆنی کردوه، بلام هیشتا کارکردنی دهویت، پرۆژهیهکمان ههیه لهگهله شهجوومهتی وهزیران بۆ بهستهوهی سهرحم وهزارهتکان به سبستهمی ئهلیکترۆنی بۆ جیهنجیکردنی کارهکان، بلام شهوه سبستهمهش پویشی به کادیر و کارمندی لیهاتوو ههیه. بۆ شهوه مهبهسته تا ئیستا ئیمه چهنین خولمان کردوتهوه بۆ راهیتی کارمندانمان، ههروهها پویشی به تۆریکی بههزی شهتهریت ههیه بۆ راهیتاندنی کارهکان به خیرایی. خهریکی جیهنجیکردنی شهوه بهرنامهیهین و پرۆژهکمان داوه به شهجوومهتی وهزیران، لهو برهواپهلام له سالی داهاتوو شهوه بهرنامهیه جیهنجی بکری و کارهکانی حکومهت به گشتی به ئهلیکترۆنی بهیرهوهچی.

زیگانی شانکردنی قوتابی ماموستایان چۆنه؟

– دهتوانین ماموستایان بنزیرین بۆ بهشداریکردنی له کونفرانسه جیهانییهکان و تویرهوهکانیان بهشداری پین دهکن

گرهتهکانی بهردهم نارنده دهرهوی قوتابیان به گشتی چیه و تا ئیستا چهند قوتابی ناردارونهته دهرهوه گهر به داتا لاتان بیته؟

– له سهههتای دامهزراندنی وهزارهت ههندی ئیش و کاری دوو ئیدارهیی بۆ ئیمه ماپوه، له ئیدارهیی سلیمانی به سنی وهجه قوتابی نیردراپوهنه دهرهوه، نژیکهی 133 قوتابیان له دهرهوه دهخوینن. ئیستا کارهکانیان له لایهن ئیمهوه جیهنجی دهکریته. له ههولیز 57 کهس نیردراپوهن. له ههروو ئیداره 190 کهس نیردراوان، تا ئیستا بهردهوامن. %30 شهوه ریزیهی گهراونهتهوه و ئیستا دهست بهکارن له شوینی خویان. له 2006 تا کوتایی سال 38 کهس نیردراوته دهرهوه، له 2007، 110 کهسمان نارنده دهرهوهی قوتابی بلام لهسهر شهوه قوتابیهی ئارهزوو دهکا له دهرهوه بخوینی، پیوسته ئاستی زانستی بهرن بی و زمانی ئینگلیزی باش بیته. سالی 2009 تا ئیستا کهمانی شهشه ئیمه 83 کهسمان نارودوه.

– له سهههتای دامهزراندنی وهزارهت و زانکوکان پهیرهوهی لهگهله زانکوکان دهستهی، ههروهها شهوه شاندهتی سهردانی کوردستان دهکن و وهگرچرانی و سهههههشتی شهوه پرۆتوکۆلانهی که

نیش و کارهکانی ئیمه له پهیرهوهکانمان و وهگرچرانی چۆنه؟

– له سهههتای دامهزراندنی وهزارهت و زانکوکان پهیرهوهی لهگهله زانکوکان دهستهی، ههروهها شهوه شاندهتی سهردانی کوردستان دهکن و وهگرچرانی و سهههههشتی شهوه پرۆتوکۆلانهی که